

ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

Școala doctorală interdisciplinară
Domeniul de doctorat: Economie

Rezumatul tezei de doctorat cu titlul:

**PREȚURILE DE TRANSFER ÎN
UNIUNEA EUROPEANĂ:
O ABORDARE ECONOMICĂ ȘI FISCALĂ**

doctorand:

MIHAELA PARASCHIVA MANTA (căs. LUCA)

conducător doctorat:

Prof. univ. Dr. ILEANA TACHE

CUPRINS

INTRODUCERE	4
CAPITOLUL I. TRECERE ÎN REVISTĂ A CERCETĂRII EMPIRICE ȘI A ABORDĂRILOR TEORETICE PRIVIND PREȚURILE DE TRANSFER	17
1.1. Abordarea principalelor concepte din domeniul prețurilor de transfer: înțelegerea importanței acestora și a părților implicate	17
1.1.1. Cadrul conceptual privind prețurile de transfer	17
1.1.2. Influența prețurilor de transfer asupra activității unei companii	22
1.2. Sinteza politicilor și a legislației europene și naționale în domeniul prețurilor de transfer	27
1.2.1. Analiza politicilor și a legislației europene în domeniul prețurilor de transfer	27
1.2.2. Legislația din România privind prețurile de transfer	39
1.3. Racordarea la problemele de actualitate din UE în domeniul prețurilor de transfer și impactul acestora asupra companiilor din România	43
1.3.1. Prezentarea problemelor de actualitate din UE în domeniul prețurilor de transfer	43
1.3.2. Prezentarea impactului mediului actual al prețurilor de transfer la nivel european asupra companiilor din România	47
1.4. Abordarea economică versus fiscală a prețurilor de transfer	51
1.5. Concluzii și contribuții personale.....	58
CAPITOLUL II. RISCURILE ASOCIATE PREȚURILOR DE TRANSFER ...	60
2.1. Planificarea fiscală strategică și prețurile de transfer	60
2.2. Identificarea riscurilor asociate prețurilor de transfer	71
2.3. Inspekțiile fiscale în domeniul prețurilor de transfer și implicațiile acestora	80
2.4. Instrumentele de minimizare a riscului fiscal asociat prețurilor de transfer	92
2.5. Concluzii și contribuții personale.....	99
CAPITOLUL III. APLICAȚII ALE PREȚURILOR DE TRANSFER ÎN UE: IMPOZITAREA COMPANIEI APPLE ÎN IRLANDA ȘI A COMPANIEI FIAT ÎN LUXEMBURG	100
3.1. Analiza fundamentării deciziilor Comisiei Europene în cazul impozitării companiei Apple în Irlanda și a companiei Fiat în Luxemburg – studiu de caz	101
3.2. Analiza fundamentării hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene în cazul	

impozitării companiei Apple în Irlanda - studiu de caz	108
3.3. Influența deciziilor Comisiei Europene și a hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene asupra mecanismului prețurilor de transfer în UE	110
3.4. Concluziile analizei cazurilor Apple și Fiat	113
CAPITOLUL IV. ANALIZA COMPARATIVĂ A PREȚURILOR DE TRANSFER ÎN UE ȘI SUA	117
4.1. Legislația relevantă privind prețurile de transfer în UE și SUA	117
4.2. Întocmirea documentației de prețuri de transfer cu respectarea legislației UE și SUA	126
4.3. Schimbul de informații dintre state – instrument de analiză utilizat de administrațiile fiscale	133
4.4. Concluzii și contribuții personale.....	145
CAPITOLUL V. MECANISMUL PREȚURILOR DE TRANSFER ÎN ABORDAREA PRACTICĂ DIN ROMÂNIA	145
5.1. Cercetare empirică privind analiza modului în care companiile afiliate abordează prețurile de transfer și riscurile aferente acestora	146
5.1.1. Metodologia cercetării	148
5.1.2. Interpretarea rezultatelor	152
5.1.3. Limitele cercetării	160
5.2. Politicile de prețuri de transfer: modul de elaborare și importanța lor în cadrul companiilor care derulează tranzacții cu părți afiliate	161
5.3. Dosarul prețurilor de transfer: componența și rolul acestuia în cazul unui control fiscal - studiu de caz	166
5.4. Impactul prețurilor de transfer asupra investițiilor străine directe în România	183
5.4.1. Aspecte teoretice și empirice privind corelația dintre nivelul ajustărilor obligațiilor fiscale aferente prețurilor de transfer și investițiile străine directe	183
5.4.2. Model econometric de testare a relației dintre nivelul ajustărilor obligațiilor fiscale aferente prețurilor de transfer și investițiile străine directe în România	188
5.4.3. Estimarea multiplicatorilor fiscali în România	192
5.5. Concluzii și contribuții personale	205
CAPITOLUL VI. ROLUL ȘI IMPLICAREA ACTIVĂ A AUTORITĂȚILOR ÎN CONTROLUL PREȚURILOR DE TRANSFER	206
6.1. Prețurile de transfer - o prioritate atât pentru autoritățile de control cât și pentru companii	208

6.2. Studiu de caz privind efectele obligației de raportare a tranzacțiilor cu părțile afiliate asupra companiilor din România	216
6.3. Concluzii și contribuții personale.....	223
CONCLUZII FINALE, CONTRIBUȚII PERSONALE ȘI DEZVOLTĂRI ULTERIOARE	224
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	229
LISTA ABREVIERILOR	237
ANEXE	239

Cuvinte cheie: *prețuri de transfer, părți afiliate, principiul valorii de piață, tranzacții intra-grup, dosarul prețurilor de transfer, investiții străine directe, autoritate fiscală, metode de prețuri de transfer*

Motivația alegerii temei, noutate, actualitate și importanță

Prețurile de transfer reprezintă un domeniu economic și fiscal aflat în atenția autorităților de control din întreaga lume, interesate de impozitarea profiturilor în jurisdicția lor. Țările dezvoltate din punct de vedere economic sunt interesate să crească veniturile colectate la bugetele publice, printr-o impozitare a profiturilor obținute de companiile care aparțin unui grup în locul în care acestea au fost realizate. În acest scop a fost lansat de “Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică” (OCDE) planul “Base Erosion and Profit Shifting” (BEPS).

România urmează abordarea autorităților de control din statele europene. Legislația locală privind prețurile de transfer, inclusă în Codul fiscal, cuprinde reguli și principii și este completată de Ghidul pentru prețurile de transfer publicat de OCDE. În anul 2017, România s-a alăturat țărilor care fac parte din Forumul implicat în punerea în practică a proiectului BEPS. Noile directive ale Uniunii Europene (UE), care au contribuit la intensificarea schimbului de informații între state, oferă autorităților fiscale sprijin în monitorizarea tranzacțiilor care au loc între părțile afiliate și implicit a prețurilor de transfer.

Prețurile de transfer afectează nu doar fiscal companiile, ci și principalii indicatori ai performanței, fluxul de numerar și strategia de business. Cu scopul de a evita ajustări propuse de autoritățile de control, companiile care sunt părți componente ale unui grup au obligația de a justifica, prin intermediul dosarului de prețuri de transfer, că respectă în tranzacțiile reciproce principiul valorii de piață.

Demersul nostru științific, respectiv realizarea unei abordări economice și fiscale a prețurilor de transfer, are loc în contextul în care România are o experiență relativ scurtă în problematica prețurilor de transfer comparativ cu alte țări, fiind un domeniu unde atât companiile cât și autoritățile și instanțele mai au multe de perfecționat.

Tema de cercetare reprezintă o continuare a preocupărilor personale pe tema prețurilor de transfer și cu privire la perfecționarea sistemului de gestionare a riscurilor aferente prețurilor de transfer în România, în contextul creșterii transparenței și a schimbului de informații între state.

La nivelul cercetării doctorale și al cercetării științifice în general, prețurile de transfer au fost prea puțin investigate - acest aspect reprezintă caracterul de noutate și originalitate pe

care ne propunem să îl aducă această lucrare de cercetare.

În acest sens, înțelegerea pașilor de urmat din valorificarea experienței statelor europene cu tradiție în prețuri de transfer, în contextul introducerii cadrului comun care să asigure calcularea impozitului pe profit pentru companiile din Uniunea Europeană (CCTB – Common Corporate Tax Base) și ulterior a unui mecanism prin care să se reglementeze consolidarea și repartizarea impozitului pe profit între țările membre (CCCTB - Common Consolidated Corporate Tax Base), contribuie la limitarea migrării profiturilor fiscale între țări prin intermediul prețurilor de transfer și la simplificarea operațiunilor de declarare a profiturilor companiilor.

De asemenea, necesitatea de informații relevante și pertinente în domeniul prețurilor de transfer, presupune un grad ridicat de competență și profesionalism al autorităților de control și deopotrivă al companiilor.

Așezarea temei de cercetare în contextul cercetărilor științifice din domeniu și în context interdisciplinar

Teza de doctorat cu titlul *“Prețurile de transfer în Uniunea Europeană: o abordare economică și fiscală”* studiază noțiuni de actualitate și de maxim interes precum: prețuri de transfer, persoane afiliate, planificare economică și fiscală, tranzacții intra-grup, principiul valorii de piață, dosarul prețurilor de transfer, autorități de control și își propune să surprindă problemele de actualitate, aspectele care le fac importante și să dezvolte noi judecăți de valoare cu privire la acestea.

Demersul nostru științific are atât o utilitate teoretică, cât și practică, în condițiile în care luăm în calcul faptul că prețurile de transfer au fost prea puțin investigate la nivelul cercetării doctorale și al cercetării științifice în general din România, reprezentând un domeniu de interes pentru autoritățile fiscale interesate în a aduce cât mai mulți bani la bugetele publice, care ridică numeroase controverse din perspectiva legislației reglementate. Utilitatea practică a acestei lucrări este dată de studiile de caz prezentate, cercetarea empirică realizată, studiile efectuate cu ajutorul analizei econometrice, precum și numeroasele exemple practice.

Complexitatea temei abordate în cadrul tezei de doctorat, ne-a determinat să consultăm literatura de specialitate autohtonă și străină din domenii precum: economie, finanțe, audit, științe juridice și administrative, econometrie și IT.

Prezentarea stadiului actual al cercetării științifice în literatura de specialitate

În legislația economică și fiscală din România principiul valorii de piață a fost introdus începând cu anul 1994 și se aplică tuturor tranzacțiilor între persoane afiliate, adică tranzacții între persoane fizice sau juridice care fac parte din cadrul aceluiași grup, cu includerea operațiunilor realizate de persoane juridice străine cu sediul permanent din România al acestora.

Noțiunea de prețuri de transfer, regulile și metodele prin care sunt determinate prețurile de piață, orientările care vin în sprijinul contribuabililor și administrațiilor fiscale își au ca sursă OCDE.

În legislația internațională relevante privind prețurile de transfer sunt:

- Ghidul OCDE - linii directoare privind prețurile de transfer pentru companiile multinaționale și administrațiile fiscale (2017);
- Convenția cadru pentru evitarea dublei impuneri;
- Codul de conduită al prețurilor de transfer.

Forumul comun al UE pentru prețurile de transfer analizează modificările recomandărilor UE în domeniu și face propuneri practice și non-legislative la problemele privind prețurile de transfer din UE.

Legislația relevantă din România privind prețurile de transfer este în acord cu Ghidul OCDE, precum și reglementările stabilite de Forumul comun al UE pentru prețurile de transfer și este reprezentată de:

- Codul fiscal: definește persoanele afiliate, prezintă aspecte privind retratarea unei tranzacții și obligativitatea ca tranzacțiile care au loc în cadrul grupului să respecte “principiul valorii de piață”;
- Normele de aplicare a Codului fiscal: prezintă metodele de prețuri de transfer;
- Codul civil: aspecte privind gradul de rudenie, necesare stabilirii părților afiliate;
- Ordinul MEF - ANAF nr. 222/2008: reglementează elementele care compun dosarul prețurilor de transfer;
- Ordinul MFP - ANAF nr. 442/2016: privind cuantumul tranzacțiilor, termenele pentru întocmire, conținutul și condițiile de solicitare a dosarului prețurilor de transfer și procedura de ajustare/estimare a prețurilor de transfer;
- Codul de procedură fiscală: reglementează “soluția fiscală individuală anticipată” și “acordul de preț în avans”, situațiile în care contribuabilul trebuie să întocmească dosarul prețurilor de transfer, procedura amiabilă și schimbul de informații.

Preocupările constante ale autorilor în domeniul prețurilor de transfer au avut ca finalitate lucrări care au abordat această tematică, remarcându-se trei fluxuri de cercetare,

orientate astfel:

- pe probleme de management, control al prețurilor de transfer, performanță și evaluare;
- pe contabilitate fiscală în domeniul prețurilor de transfer și al transferului veniturilor;
- spre înțelegerea impactului prețurilor de transfer asupra conformității fiscale.

Pentru o analiză cât mai detaliată a acestui domeniu considerăm că trebuie studiate lucrările următorilor autori:

- Hirshleifer, J. a fost primul cercetător care a subliniat faptul că prețurile de transfer sunt rezultatul descentralizării, cu rol în responsabilizarea rezultatelor subunităților prin calcularea profitului contabil;
- Watson, D. & Baumler, J. au descris prețurile de transfer ca instrumente care permit organizațiilor să se diferențieze și să se organizeze ca subunități autonome, cu acțiunile integrate într-un mod coordonat, care oferă un sistem adecvat de evaluare a performanțelor;
- Eccles, R. demonstrează că politicile privind prețurile de transfer trebuie să se bazeze pe strategie și să fie puse în aplicare printr-o atenție deosebită a procesului administrativ;
- Emmanuel, C. R. & Mehafdi M. consideră că prețurile de transfer reprezintă procesul prin care valoarea monetară este plasată pe fluxurile interne de bunuri și servicii în interiorul întreprinderilor.

Surse bibliografice importante pentru înțelegerea prețurilor de transfer sunt și lucrările autorilor: Vaysman I., Wagenhofer A. (1994), Clausing K.A. (2000), Feinschreiber R. (2004), Munteanu C., Horobeț A. (2005), Devereux, M. (2006), Cools, M. & Emmanuel, C. (2007), Schiller U., Reichelstein S., Gox R., Pătroi D., Cuciureanu F., Radu V. (2013), Richard S. (2014), Monsenego J. (2015), Collier R. & Joseph L. A. (2017), Baldenius T., Riedel N., Tørsløv T. și alții.

De anvergură sunt studiile în domeniul prețurilor de transfer efectuate de marile companii de audit, care au o experiență bogată în această direcție. Exemplificăm în acest sens companiile: Ernst&Young, KPMG, PricewaterhouseCoopers, Deloitte, Baker Tilly Internațional. Companiile de consultanță specializate în prețuri de transfer, realizează periodic studii de caz, articole de prezentare a elementelor de noutate în domeniu.

Obiectivele cercetării

Obiectivul principal este de a cerceta aspectele legislative, teoretice și practice preluate

din experiența unor state dezvoltate privind prețurile de transfer, cu focalizare pe gestionarea riscurilor aferente prețurilor de transfer în România.

Demersul științific constă în identificarea, analiza și evaluarea celor mai eficiente strategii prin care să se realizeze o gestionare corespunzătoare a riscurilor aferente prețurilor de transfer. În contextul actual al derulării afacerilor companiilor multinaționale, prețurile de transfer reprezintă un domeniu prioritar al managerilor financiari ai acestor companii, cât și principalul domeniu investigat de către autorități în cadrul inspecțiilor fiscale, ajustările fiscale generate de prețurile de transfer fiind importante valoric.

Ultimele modificări legislative în domeniu, prin intermediul cărora în România s-a implementat sistemul de raportare pentru fiecare țară (Country-by-Country Reporting - CbCR), modificarea declarației 394, raportarea informațiilor referitoare la aranjamentele transfrontaliere care fac obiectul raportării (DAC6), fac posibil ca autoritățile fiscale să poată avea imaginea de ansamblu cu privire la modul în care grupurile de companii multinaționale se implică fiscal și economic în fiecare jurisdicție în care au activitate. Informațiile obținute din raportările efectuate de companiile multinaționale pot fi folosite de autoritățile fiscale pentru analiza prin care se stabilește riscul fiscal în legătură cu prețurile de transfer și verificarea fiscală a companiilor care aparțin grupurilor multinaționale.

În scopul îndeplinirii obiectivului principal, s-au urmărit următoarele obiective secundare:

- ✓ abordarea principalelor concepte din domeniul prețurilor de transfer în scopul înțelegerii importanței acestora și a părților implicate;
- ✓ prezentarea sintetică a politicilor și a legislației europene și naționale în domeniul prețurilor de transfer;
- ✓ racordarea la problemele de actualitate din UE în domeniul prețurilor de transfer;
- ✓ abordarea economică versus fiscală a prețurilor de transfer;
- ✓ identificarea riscurilor asociate prețurilor de transfer și a instrumentelor de minimizare a riscului fiscal asociat;
- ✓ inspecțiile fiscale în domeniul prețurilor de transfer și implicațiile acestora;
- ✓ studiu de caz privind analiza fundamentării deciziilor Comisiei Europene în cazul impozitării companiei Apple în Irlanda și a companiei Fiat în Luxemburg și a influenței acestora asupra mecanismului prețurilor de transfer în UE;
- ✓ studiu de caz privind analiza fundamentării hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene în cazul impozitării companiei Apple în Irlanda și a influenței acesteia asupra mecanismului prețurilor de transfer în UE;

- ✓ analiza comparativă a prețurilor de transfer în UE și SUA;
- ✓ realizarea unei cercetări empirice privind analiza abordării de către companiile afiliate a prețurilor de transfer și a riscurilor acestora;
- ✓ prezentarea modului de elaborare a politicilor de prețuri de transfer și a importanței acestora în cadrul companiilor care derulează tranzacții cu părți afiliate;
- ✓ studiu de caz privind dosarul prețurilor de transfer: componența și rolul acestuia în cazul unui control fiscal;
- ✓ studierea econometrică a impactului prețurilor de transfer asupra investițiilor străine directe în România;
- ✓ studiu de caz privind efectele obligației de raportare a tranzacțiilor cu părțile afiliate asupra companiilor din România.

Specificarea ipotezelor cercetării

În cercetarea noastră am pornit de la următoarele ipoteze:

- ➔ Condițiile actuale privind prețurile de transfer la nivel mondial (Base Erosion and Profit Shifting - BEPS) au impact direct asupra modului de abordare a prețurilor de transfer din partea companiilor românești;
- ➔ Companiile trebuie să fie pregătite pentru alegerea celei mai adecvate metode prin care sunt stabilite prețurile de transfer, prevăzute de legislație;
- ➔ Prețurilor de transfer le sunt asociate o serie de riscuri, precum: strategice, operaționale, financiare, tranzacționale, de hazard;
- ➔ În cadrul grupului, documentația de prețuri de transfer și întocmirea dosarului aferent acestora trebuie să respecte cerințele legale;
- ➔ Controalele în domeniul prețurilor de transfer s-au intensificat în ultima perioadă și au implicații majore asupra companiilor.

Metodologia de cercetare

Metodologia de cercetare utilizată pentru îndeplinirea acestor obiective se bazează pe cercetarea teoretică și practică fundamentală în domeniul prețurilor de transfer, înțelegerea mecanismului prețurilor de transfer în abordarea practică din România, precum și rolul și implicarea autorităților de control în acest domeniu. Pentru această abordare, am utilizat următoarele metode de cercetare:

- *Documentarea și analiza documentară* de specialitate (economie) și din domenii cu

influență asupra prețurilor de transfer (finanțe, audit, administrație publică, drept, IT), respectiv literatura națională și internațională în materie, dar și rapoarte ale Uniunii Europene, Comisiei Europene (Eurostat), Fondului Monetar Internațional, Băncii Mondiale, Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare, Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), Institutului Național de Statistică (INS), Consiliului Investitorilor Străini, Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF), Curții de Conturi a României, Băncii Naționale a României, surse guvernamentale, din sectorul neguvernamental și al organismelor financiare internaționale, în vederea fundamentării științifice a cercetării ulterioare, reflectate în referințele bibliografice/webliografice;

- *Metode statistico-matematice și econometrice*, precum regresia liniară simplă - metoda celor mai mici pătrate și vectorul autoregresiv, construite pe baza soft-ului econometric EViews 7.2. și a softului statistico-matematic Excel;

- *Investigația* presupune mai multe etape, respectiv: culegerea de date și informații, analiza și interpretarea acestora, lansarea de puncte de vedere și emiterea de recomandări;

- *Metoda analitică, cantitativă și calitativă*, realizată în principal prin intermediul studiului de caz și chestionarului;

- *Metoda sintezei*, care facilitează stabilirea clară a conexiunilor dintre procesele economice și elementele studiate și permite elaborarea concluziilor;

- *Metoda cercetării interdisciplinare*, prin prisma faptului că cercetarea utilizează informații din diverse domenii: economic, finanțe, contabilitate, audit, juridic, matematică, informatică;

- *Metoda inducției*, prin care se ajunge de la fenomene și procese specifice, particulare, la generalizări științifice. Astfel se observă realitatea economică, se urmărește identificarea unor fenomene economice repetitive, care pot fi transformate în ipoteze cu ajutorul cărora se pot formula teorii economice.

- *Metoda deducției*, pleacă de la generalizări și se finalizează cu procese concrete. Raționamentul deductiv funcționează în mod contrar celui inductiv și presupune formularea unei teorii, în cazul prezentei lucrări de cercetare, legate de implicațiile mecanismului prețurilor de transfer asupra companiilor și autorităților de control, din care se desprind mai multe ipoteze specifice;

- *Metoda descriptivă*, care descrie procese economice și concepte teoretice privind prețurile de transfer;

- *Metoda comparativă*, o metodă utilizată frecvent în cercetarea economică. Prin intermediul acestei metode am putut identifica principalele elemente teoretice și practice ale

mecanismului prețurilor de transfer, a implicării autorităților în controlul prețurilor de transfer și am realizat o paralelă între cazurile analizate, pentru evidențierea asemănărilor și diferențelor dintre acestea;

- *Metoda statistică și metoda grafică*, cu ajutorul cărora am sintetizat și am prezentat în mod centralizat datele statistice și evoluția unor indicatori macroeconomici specifici tematicii abordate.

La realizarea studiilor de caz, am utilizat date din rapoartele publicate pe site-urile Băncii Naționale a României (<https://www.bnr.ro/PublicationDocuments.aspx?icid=9403>), Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (www.ocde.org), Agenției Naționale de Administrare Fiscală (https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/despre_anaf/strategii_anaf/rapoarte_studii/), Institutului Național de Statistică (<http://statistici.insse.ro:8077/>) și ale Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat>). În vederea prelucrării, obținerii rezultatelor și validării ipotezelor prestabilite, au fost utilizate soft-ul econometric *EViews 7.2.*, aplicația informatică *People friendly forms and surveys*, disponibilă la adresa <https://www.typeform.com/> și softul statistico-matematic *Excel*.

Rezultate obținute

Pe parcursul lucrării am prezentat o sinteză a contribuțiilor proprii la sfârșitul fiecărui capitol, precum și la fiecare punct analizat în parte. Contribuțiile proprii le-am prezentat sub formă de concluzii, propuneri, recomandări.

Am efectuat în această lucrare de doctorat numeroase studii de caz, care se bazează pe metoda comparației, metode statistico-matematice și econometrice. Un plus de valoare este dat acestei lucrări și de cercetarea empirică efectuată asupra companiilor care derulează tranzacții cu părți afiliate, prin care am analizat modul în care acestea abordează prețurile de transfer și riscurile aferente lor. Am prelucrat și analizat prețurile de transfer prin comparațiile cu alte state membre ale UE și SUA. Alte elemente care aduc valoare adăugată lucrării sunt cele două studii econometrice prin care am analizat impactul prețurilor de transfer asupra investițiilor străine directe, concluziile care se desprind din aceste rezultate fiind prelucrate și analizate.

Aceste rezultate îmi doresc să contribuie la:

- identificarea principalelor zone de risc la care sunt expuse companiile care derulează tranzacții cu părți afiliate, în funcție de specificul activității;
- elaborarea politicii de prețuri de transfer, documentarea tranzacțiilor cu părțile

afiliate grupului și întocmirea dosarului prețului de transfer, în conformitate cu cerințele legale, cu scopul diminuării riscurilor.

Rezultatele enunțate mai sus ale acestui demers științific au fost prezentate și analizate cu ocazia participării la numeroase conferințe naționale și internaționale, precum și prin publicarea de articole și studii în reviste de prestigiu pentru domeniul în care s-a realizat lucrarea de doctorat.

Limitele cercetărilor realizate în teza de doctorat

Pe lângă plusul de valoare pe care această lucrare îl aduce domeniului studiat, suntem conștienți și de limitele inevitabile ale acesteia, precum:

✚ Considerăm că domeniul cercetat este deosebit de vast și complex, aflat într-o dinamică continuă, fiind imposibil de abordat în întregime în cadrul unei teze de doctorat.

✚ Altă limită a cercetărilor a constat în necesitatea stabilirii unei metodologii prin care a fost limitată sfera de analiză, aceasta fiind cauzată de existența unei bibliografii științifice străine vastă, comparativ cu bibliografia științifică din România.

✚ Experiența scurtă a României în prețuri de transfer comparativ cu alte țări, ceea ce conduce la o practică care poate fi îmbunătățită, atât de către companiile afiliate, cât și de către autoritățile fiscale.

✚ Este posibil ca aspectele selectate conform raționamentului profesional propriu privind prețurile de transfer și analizate în cadrul acestei lucrări să fie influențate de subiectivism și din acest motiv anumite elemente să fie omise din cercetare.

✚ Studiul aplicării ale prețurilor de transfer din Uniunea Europeană, precum modul de impozitare a companiei Apple în Irlanda și a companiei Fiat în Luxemburg, poate fi afectată de subiectivismul autorului cercetării, precum și de disponibilitatea informațiilor existente.

✚ De asemenea, nu a fost posibilă realizarea unei analize aprofundate a impactului creșterii schimbului de informații între state, datorită faptului că efectele acestuia vor deveni evidente pe termen lung.

✚ În cercetarea empirică efectuată privind analiza abordării prețurilor de transfer și a riscurile aferente de către companiile afiliate nu am putut realiza o examinare în profunzime a acestora; au fost selectate anumite aspecte care conform raționamentului profesional propriu și a cunoștințelor teoretice, dublate de experiența practică, au fost considerate relevante. Suntem conștienți de faptul că nu au putut fi atinse în cercetare toate temele actuale legate de prețurile de transfer, de limitele utilizării chestionarului online și de faptul că elementele eșantionului

incluse în studiu au fost selectate utilizând raționamentul profesional propriu.

✚ O altă limită a cercetărilor a constat în dificultatea realizării unei analize a impactului prețurilor de transfer asupra investițiilor străine directe în România, datorită faptului că specificul prețurilor de transfer este unul cu implicații fiscale și reputaționale, multe din date și informații nefiind disponibile publicului larg.

Suntem de părere că aceste limite se pot transforma în perspective ale cercetării viitoare.

Sinteza capitolelor tezei de doctorat

Teza de doctorat este structurată în introducere, șase capitole în care am abordat obiectivele principale care rezultă din obiectivul general al cercetării, iar la final am prezentat concluziile și contribuțiile personale.

Capitolul I. *”Trecere în revistă a cercetării empirice și a abordărilor teoretice privind prețurile de transfer”* cuprinde o prezentare a principalelor concepte din domeniul prețurilor de transfer, respectiv: prețuri de transfer, persoane afiliate, planificare economică – planificare fiscală, tranzacții intra-grup, principiul valorii de piață, dosarul prețurilor de transfer, autorități de control. S-a arătat importanța acestora, părțile implicate, precum și problemele de actualitate din acest domeniu. Ne-am bazat pe sursa cea mai autorizată, OCDE, cea care stabilește direcțiile de acțiune și reglementările pentru prețurile de transfer.

Prețurile de transfer au un caracter interdisciplinar, aflându-se sub influența contabilității, fiscalității, economiei și dreptului. Documentarea efectuată asupra literaturii de specialitate și sistematizarea acesteia ne-au ușurat asimilarea conceptelor și noțiunilor asociate prețurilor de transfer abordate în această cercetare și apreciem că a fost extrem de utilă. Rezultatele cercetării vin în sprijinul celor interesați de principalele aspecte teoretice analizate la nivel național și internațional, referitoare la prețul de piață, intervalul de piață, noțiunea de afiliere (din perspectivă contabilă și fiscală), politica privind prețurile de transfer, dosarul pregătit pentru prețurile de transfer, pentru o înțelegere ușoară și rapidă a acestor concepte.

Am abordat prețurile de transfer din perspectiva economică și fiscală. Din perspectiva economică ele sunt considerate instrumente de alocare optimă a resurselor în interiorul grupului (utilitate internă), fiind folosite pentru atingerea obiectivelor stabilite, precum și ca instrument de evaluare a performanțelor părții afiliate și a managerilor acesteia. Abordarea fiscală a prețurilor de transfer le tratează ca instrumente prin care companiile nu se abat de la valorile pieței, pentru a nu denatura concurența și baza de impozitare în diferite jurisdicții în care activează companiile (utilitate externă). Am identificat cauze diverse ale conexiunii dintre

abordarea economică cu cea fiscală în domeniul prețurilor de transfer, de la costuri la intenția companiilor de a evita controalele autorităților. În practică, abordarea economică este puternic integrată de abordarea fiscală, prețurile de transfer influențând atât impozitul pe profit datorat, cât și indicatorii care reflectă performanța companiei, trezoreria și abordarea afacerii.

Înțelegerea modului în care prețurile de transfer influențează o companie, deschide o nouă perspectivă pentru analiza cauzelor principalelor bariere în înțelegerea mecanismului prețurilor de transfer și în același timp propune unele soluții de diminuare a impactului negativ al acestora, prin acțiuni care vizează:

- Organizarea internă a companiei;
- Relația cu grupul (compania mamă și părțile afiliate membre ale grupului);
- Relația cu autoritățile de control.

În condițiile în care autoritățile fiscale și-au intensificat controalele în domeniul prețurilor de transfer, clarificările teoretice și practice referitoare la principalele concepte din acest domeniu, sunt binevenite profesionistului financiar-contabil.

Capitolul II. *"Riscurile asociate prețurilor de transfer"* prezintă o analiză a principalelor riscuri ce afectează prețurile de transfer, precum: riscuri operaționale sau de infrastructură, riscuri financiare, riscuri tranzacționale, riscurile de hazard. Am identificat factorii care contribuie la o gestionare eficientă a acestor riscuri, concentrându-ne atenția pe utilizarea planificării fiscale în domeniul prețurilor de transfer, cu scopul optimizării obligațiilor fiscale ale companiilor.

Prețurile de transfer au fost, sunt și vor fi în atenția autorităților de control. Inspecțiile fiscale în domeniul prețurilor de transfer se efectuează la contribuabilii pentru care există un risc fiscal asociat prețurilor de transfer. Am studiat contribuabilii care, în general, fac obiectul verificărilor în domeniul prețurilor de transfer, precum și tranzacțiile cel mai frecvent analizate și ajustate de autoritățile de control în domeniul prețurilor de transfer.

S-au detaliat instrumentele proactive și reactive pe care companiile le pot utiliza pentru a gestiona riscurile asociate prețurilor de transfer. Din categoria celor proactive, care au rolul să anticipeze problemele și schimbările, pregătind contribuabilul pentru ceea ce ar putea urma, s-au analizat: acordul de preț în avans, soluția fiscală individuală anticipată și documentarea prețurilor de transfer. Ne-am aplecat atenția și asupra celor reactive, care apar ulterior unei acțiuni de inspecție fiscală, respectiv: procedura privind acordul amiabil, arbitrajul, contestația fiscală, inițierea unui litigiu.

Prețurilor de transfer le sunt asociate o serie de riscuri care țin de afacerea în sine, de aspecte etice ale companiilor multinaționale, precum și de fiscalitate. Ne confruntăm în prezent

cu o atenție sporită acordată riscului fiscal asociat prețurilor de transfer, în detrimentul altor riscuri, precum riscurile etice pe care le implică. Acestea generează costuri suplimentare și nu contribuie la crearea de valoare adăugată. O aplecare a companiilor care derulează tranzacții cu părți afiliate doar asupra riscului fiscal, nu va conduce la o gestionare eficientă a riscurilor și la utilizarea prețurilor de transfer ca instrument strategic.

Capitolul III. ”Aplicații ale prețurilor de transfer în UE: impozitarea companiei Apple în Irlanda și a companiei Fiat în Luxemburg” conține un studiu al modului de fundamentare a deciziilor Comisiei Europene în cazul impozitării companiei Apple în Irlanda și a companiei Fiat în Luxemburg, precum și a hotărârii Curții de Justiție a UE referitoare la impozitarea companiei Apple în Irlanda. Am identificat direcții de acțiune în domeniul prețurilor de transfer în viitor, pentru evitarea situațiilor similare cazurilor Apple și Fiat, precum:

- în procesul de creare a valorii adăugate, modul de împărțire a profiturilor trebuie să țină cont de contribuția fiecărei părți la riscuri și funcții;
- tranzacțiile cu părțile afiliate trebuie să aibă substanță economică, să nu se abată de la prețurile din piață;
- impozitarea trebuie să se realizeze în mod eficient, în locul în care veniturile sunt realizate;
- existența unei baze fiscale consolidate comună a societăților, care să contribuie la asigurarea transparenței fiscale;
- schimbul automat de informații între statele membre UE trebuie să se intensifice;
- utilizarea tuturor mijloacelor disponibile pentru diminuarea riscului fiscal asociat prețurilor de transfer, a acordului de preț în avans, care rămâne un instrument recomandabil în acest scop, pentru că pe baza lui se poate construi o minimă predictibilitate fiscală.

Am extins cercetarea pentru a radiografia influența deciziilor Comisiei Europene și a Curții de Justiție a Uniunii Europene asupra mecanismului prețurilor de transfer în UE și am identificat următoarele elemente cu influență asupra acestuia:

- *Cazul Apple*
  - metoda de alocare a profitului în cadrul unui grup trebuie să se bazeze pe „the arm’s length principle”;
  - realizarea unei analize documentate a tranzacțiilor care au loc între părțile afiliate;
  - utilizarea planificării fiscale cu scopul de a reduce costurile, de a retribui fiecare parte componentă a grupului în funcție de contribuția pe care o are la crearea valorii, precum și în funcție de riscurile asumate;

- acordarea unei atenții sporite sediului permanent.

➤ *Cazul Fiat*

- avantajul fiscal este tratat la nivel de grup de companii;

- reglementările UE sunt obligatorii pentru statele membre;

- pregătirea dosarului de prețuri de transfer se realizează cu responsabilitate.

Prin studiile de caz efectuate asupra celor două speze diferite, foarte cunoscute în domeniul prețurilor de transfer, respectiv compania Apple în Irlanda și compania Fiat în Luxemburg, opinăm că s-a obținut o imagine cuprinzătoare referitoare la abordarea prețurilor de transfer de către instituțiile decizionale de la nivelul UE.

Capitolul IV. *”Analiza comparativă a prețurilor de transfer în UE și SUA”*. În cuprinsul acestui capitol s-a analizat modul de implementare a cerințelor de documentare a prețurilor de transfer la nivelul țărilor membre UE și SUA. Prin analiza comparativă realizată a prețurilor de transfer în UE și SUA am arătat modul în care legislația a influențat manipularea prețurilor de transfer în cele două zone.

Țările membre UE și SUA au făcut și fac eforturi pentru a implementa sistemele de raportare și pentru a deveni părți ale schimbului de informații între state, care contribuie alături de alți factori la descurajarea companiilor multinaționale de a-și muta profiturile prin intermediul mecanismului prețurilor de transfer în țări cu o fiscalitate mai relaxată.

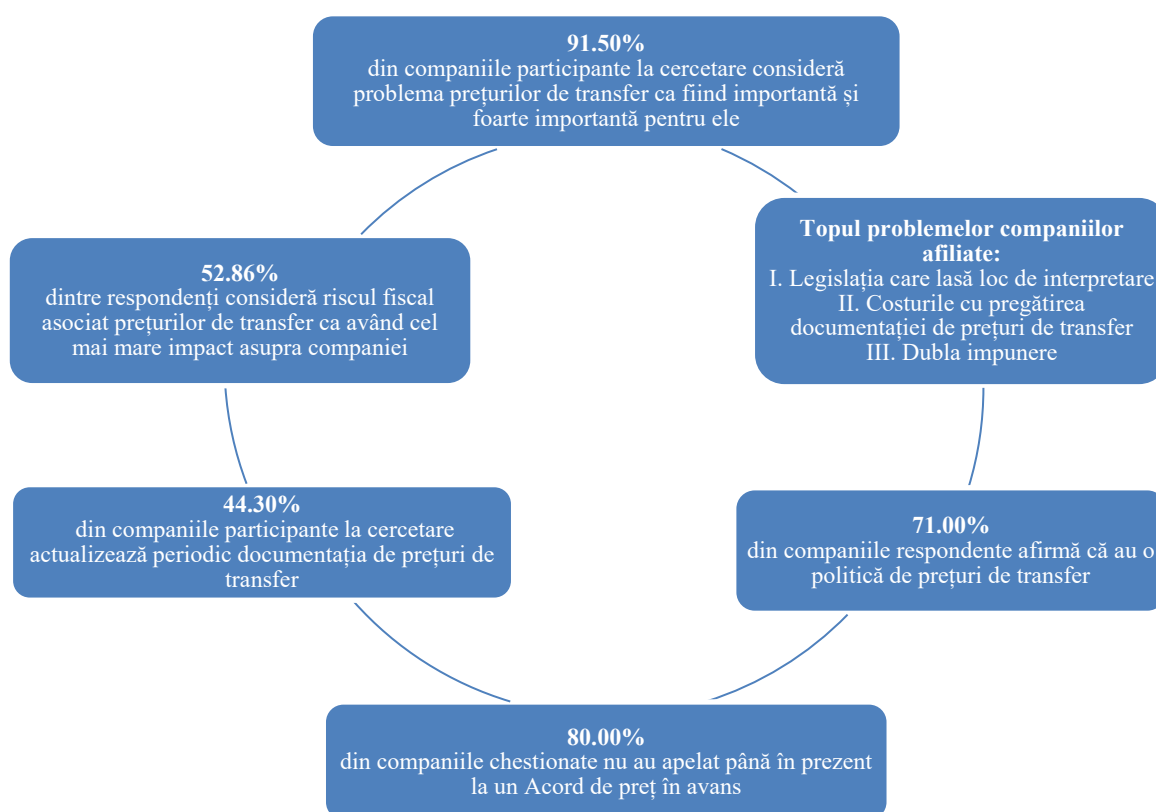
Mecanismul de raportare și schimbul de informații între state reprezintă un beneficiu direct adus autorităților fiscale, prin creșterea transparenței și a accesului la informații despre contribuabili, atât de necesare stabilirii nivelului de risc al acestora. În același timp, acestea reprezintă costuri pentru companii, dar vin și în sprijinul lor, contribuind în mod indirect la evitarea dublei impunerii.

În scopul descurajării companiilor multinaționale de a-și muta profiturile prin intermediul mecanismului prețurilor de transfer în țări cu o fiscalitate mai relaxată, atât țările membre UE, cât și SUA, care au făcut obiectul analizei noastre, au reglementat prețurile de transfer, preluând în legislațiile naționale o mare parte a reglementărilor OCDE și au implementat sistemele de raportare prin care au devenit părți ale schimbului de informații între state.

Capitolul V. *”Mecanismul prețurilor de transfer în abordarea practică din România”*. În acest capitol s-au analizat principalele probleme care îngreunează înțelegerea mecanismului prețurilor de transfer și s-au formulat, cu ajutorul cunoștințelor teoretice dobândite și a experienței profesionale acumulate, unele recomandări pentru elaborarea politicilor de prețuri de transfer, pregătirea dosarului de prețuri de transfer și alegerea celor mai potrivite metode de

prețuri de transfer.

Pentru realizarea obiectivelor propuse am efectuat o cercetare empirică, cantitativă, apelând la metoda CAWI (Computer Assisted Web Interviewing), cu utilizarea chestionarului on line, prin care ne-am propus să radiografiem modul în care companiile care au tranzacții cu părți afiliate abordează prețurile de transfer și riscurile aferente acestora. Principalele concluzii ale cercetării sunt următoarele:

Prin cercetarea empirică efectuată referitoare la modul de abordare de către companiile afiliate a prețurilor de transfer și a riscurilor acestora, am analizat înțelegerea importanței acestora de către companii, indiferent de mărime (cifra de afaceri) sau structura capitalului (românesc, străin sau mixt). În urma analizei răspunsurilor primite de la companiile participante la cercetare am observat o conștientizare a importanței prețurilor de transfer și a riscurilor aferente, dovadă în acest sens fiind numărul ridicat de companii care au o politică de prețuri de transfer, precum și al celor care actualizează periodic documentația de prețuri de transfer. Pentru a ține pasul cu reformele globale propuse de UE și OCDE în domeniul impozitării profiturilor, companiile trebuie să găsească soluții noi pentru a face față schimbărilor prin: documentare, pregătirea personalului, adaptarea sistemelor informatice și de raportare, construirea unei imagini favorabile în raport cu autoritățile și publicul larg. Prin toate aceste acțiuni, în mod indirect, pot contribui la creșterea sustenabilității finanțelor publice.

Studiile de specialitate arată o preocupare constantă a economiștilor în ceea ce privește analiza modului în care companiile multinaționale își mută profiturile, a legăturii dintre cotele de impozitare și profiturile raportate, precum și a efectelor reglementărilor locale asupra deciziilor de localizare a companiilor multinaționale. Noi am analizat un model econometric de testare a relației dintre nivelul ajustărilor obligațiilor fiscale aferente prețurilor de transfer și investițiile străine directe în România. Am explicat și legătura economică care există între prețurile de transfer și investițiile străine directe (care reprezintă principala sursă financiară de constituire a companiilor multinaționale), prin intermediul multiplicatorilor fiscali din România estimați cu ajutorul vectorilor autoregresivi. În realizarea celor două analize econometrice am utilizat date și informații disponibile pe site-ul Băncii Naționale a României, ANAF, Institutul Național de Statistică și Eurostat.

Prin efectuarea unei regresii liniare simple utilizând metoda celor mai mici pătrate, am demonstrat existența unei relații între investițiile străine directe și ajustările obligațiilor fiscale rezultate din domeniul prețurilor de transfer. Am ajuns la concluzia potrivit căreia o creștere cu un procent a obligațiilor fiscale reale conduce la scăderea cu 0.0145 procente a investițiilor străine directe reale.

Studiul econometric realizat utilizând metoda vectorului autoregresiv a arătat faptul că legătura economică nu există între obligațiile fiscale din domeniul prețurilor de transfer și investițiile străine, ci între prețurile de transfer și investițiile străine directe. Din analiză am concluzionat următoarele:

➤ multiplicatorul fiscal al cheltuielilor publice atinge valoarea de 0.62 după 3 trimestre în cazul perioadei cu instabilitate economică, adică un leu suplimentar al cheltuielilor publice va aduce un surplus de 0.62 lei al output-ului (PIB); pe termen lung acest multiplicator tinde spre valoarea de 0.2.

➤ multiplicatorul fiscalizării este pozitiv pe termen lung cel mai probabil datorită scoaterii la lumină a evaziunii fiscale. În perioade de declin economic multiplicatorul fiscalizării are un impact negativ, adică scăderea impozitelor stimulează economia.

Capitolul VI. *”Rolul și implicarea activă a autorităților în controlul prețurilor de transfer”*. În urma analizei legislației din domeniul prețurilor de transfer, am constatat existența unor instrumente de raportare ușor de utilizat de către autoritățile de control pentru identificarea riscului fiscal în domeniul prețurilor de transfer și inițierea unor controale, precum: informațiile din situațiile financiare privind părțile afiliate și impozitul pe profit, tranzacțiile cu părți afiliate raportate la Bursa de Valori București (BVB), Country by Country Reporting, declarația 394, raportarea informațiilor referitoare la aranjamentele transfrontaliere (DAC6). Pentru companii

implementarea raportărilor implică o serie de costuri, dar în același timp contribuie la creșterea transparenței și crearea unei imagini favorabile în relația cu publicul larg.

Este cunoscut faptul că în domeniul legislației de prețuri de transfer riscul de controversă este ridicat. Ținând cont de acest aspect am considerat util, după o aprofundare a recentelor modificări legislative din România care influențează prețurile de transfer, să întocmim o prezentare a principalelor obligații de raportare a tranzacțiilor cu părțile afiliate pe care le au companiile din România care derulează astfel de tranzacții. Prin studiul efectuat referitor la efectele obligației de raportare a tranzacțiilor cu părțile afiliate asupra companiilor din România, am surprins interesele total opuse ale celor două părți implicate, partea controlată - reprezentată de companii și partea care controlează - reprezentată de autoritatea fiscală și am demonstrat faptul că prețurile de transfer reprezintă o prioritate pentru acestea. Astfel, companiile urmăresc ca prin intermediul prețurilor de transfer să mute profiturile între jurisdicții fiscale cu rate de impozitare diferite, în așa fel încât în final să își minimizeze impozitul pe profit. Autoritățile fiscale ale diferitelor state sunt interesate să limiteze acțiunile enunțate anterior ale companiilor.

Punctele de vedere diferite din care sunt abordate prețurile de transfer sunt cele care, în opinia noastră, alimentează tensiunea relației dintre cele două părți: autoritățile fiscale abordează prețurile de transfer din perspectiva plății unor impozite și taxe corecte, în jurisdicția fiscală unde este generat profitul, în timp ce companiile consideră impozitele și taxele legate de prețurile de transfer costuri pe care trebuie să le diminueze.

În finalul tezei de doctorat, *Concluzii finale, contribuții personale și dezvoltări ulterioare*, am prezentat concluziile și rezultatele cercetării obținute pe parcursul elaborării tezei de doctorat, modul în care s-au validat sau nu ipotezele stabilite inițial.

Analizele, studiile și cercetarea empirică efectuate ne-au ajutat să identificăm:

➤ principalele probleme care îngreunează înțelegerea mecanismului prețurilor de transfer, respectiv: legislația din domeniul prețurilor de transfer care lasă loc de interpretare, competența organizațională limitată în privința întocmirii dosarului prețurilor de transfer și a susținerii unei inspecții fiscale, precum și insuficienta colaborare dintre autoritățile vamale și cele fiscale, prin schimb reciproc de informații și cunoștințe.

➤ noi soluții care pot fi utilizate de către companiile afiliate prin care să gestioneze corespunzător riscul asociat prețurilor de transfer și să prevină eventualele neînțelegeri cu autoritățile fiscale, respectiv:

- promovarea unei culturi a grupului, prin încurajarea relațiilor de comunicare cu

grupul, respectiv compania mamă, în vederea aplicării consecvente a politicii locale de prețuri de transfer a grupului;

- o conducere interesată să întocmească, să pună în practică și să urmărească o politică de prețuri de transfer bazată pe o analiză critică a principalelor zone de risc, adaptată specificului companiei;

- disponibilitatea pentru asigurarea și implicarea unor persoane specializate care să întocmească, gestioneze, monitorizeze și să răspundă în fața autorităților de control de documentația prețurilor de transfer.

- propuneri de modificări legislative printre care amintim: unele modificări ale prevederilor Ordinului MFP - ANAF nr. 442/2016 care sunt interpretate diferit, atât de către membrii echipelor de control, cât și de cei care pregătesc dosarul prețurilor de transfer, ale Codului Fiscal, neclaritățile care apar în stabilirea relației de afiliere din declarația 394, precum și necesitatea reglementării clare a modului în care se va pune problema dosarelor de prețuri de transfer în situația utilizării consolidării fiscale.

Am identificat următoarele instrumente care pot fi utilizate de către companii pentru a face față modificărilor legislative și pentru o gestionare corespunzătoare a prețurilor de transfer, cu riscurile asociate lor:

- utilizarea planificării fiscale, ca un element al planificării strategice, nu doar ca un instrument de reducere a plății impozitelor;

- elaborarea politicii de prețuri de transfer, pentru care am formulat unele recomandări cu privire la principalele etape în redactarea și implementarea acesteia;

- pregătirea dosarului prețurilor de transfer, cu respectarea reglementărilor legale în vigoare, pentru care am prezentat unele aspecte necesare întocmirii acestuia;

- utilizarea acordului de preț în avans sau soluția fiscală individuală anticipată, instrumente prin care se poate minimiza riscul fiscal al prețurilor de transfer;

- accesarea procedurii acordului amiabil și arbitrajului, apelarea la contestația fiscală sau inițierea unui litigiu în instanțele de judecată naționale, în cazurile în care sunt dispute cu autoritățile de control ori s-au stabilit deja ajustări.

Conștienți fiind de faptul că prețurile de transfer sunt imposibil de abordat în întregime în cadrul unei teze de doctorat, am enunțat, cu argumente, contribuțiile personale aduse acestui subiect de studiu, trasându-se astfel și direcții de cercetare ulterioare, precum:

- extinderea cercetării pe tematici complementare mecanismului prețurilor de transfer, al impozitării profiturilor și impactul acestora asupra bugetelor publice;

- studiul impactului creșterii schimbului de informații între state;

- efectuarea unor studii privind influența guvernancei corporative asupra prețurilor de transfer;
- elaborarea unor noi metode și tehnici pentru susținerea controalelor care vizează prețurile de transfer, în acord cu transformările care au loc la nivelul autorităților de control.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, M.O. nr. 688/2015
2. OCDE, Ghidul – Linii directoare privind prețurile de transfer pentru companiile multinaționale și administrațiile fiscale, (2017)
3. Feleagă, L., Neacșu, I., Documentarea prețurilor de transfer – o măsură eficientă pentru combaterea fenomenului de erodare a bazei impozabile și mutare a profiturilor?, Revista Audit Financiar, XIV, Nr. 2(134), pag. 127-138, (2016)
4. Mirjam, K., Transfer Pricing in a BEPS Era: Rethinking the Arm's Length Principle – Part I, International Transfer Pricing Journal, nr. 3, pp. 141-144, (2015)
5. Lohse, T., Riedel, N. Spengel, C., The Increasing Importance of Transfer Pricing Regulations – a Worldwide Overview, Working paper-Oxford University Centre for Business Taxation Said Business School, pp. 7, (2012)
6. ANAF România, Profil de țara, prețuri de transfer, https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/Prezentare_R/PrezentareTP_11042018.pdf, (2018)
7. Ordinul Ministerului Finanțelor Publice nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare, M.O. nr. 963/2014
8. IFRS 10 privind Situații financiare consolidate
9. IAS 28 Investiții în entitățile asociate și în asocierile în participatie
10. IFRS 11 Acorduri comune
11. IAS 24 Prezentarea informațiilor privind părțile afiliate
12. Barbosanu, D., Sboră V., Ce este o politică de prețuri de transfer și care sunt pașii pentru pregătirea acesteia?, ATIPIC Transfer Pricing, (2018)
13. Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, M.O nr. 547/2015
14. Ordinul Ministerului Economiei și Finanțelor - Agenția Națională de Administrare Fiscală nr. 222/2008 privind conținutul dosarului prețurilor de transfer, M.O. nr. 129/2008
15. Cools, M., Transfer Pricing: Insights from the Empirical Accounting Literature, In book: Management Control and Uncertainty, pp.14-29, (2014)
16. Hirschleifer, J., Internal Pricing and Decentralized Decisions. In P. B. Charles, K.J. Robert and H.M. Wagner, (Eds), Management Controls: New Directions in Basic Research, New York: McGraw Hill, pp. 24-37, (1964)
17. Watson, D. J. H. & Baumler, J.V., Transfer Pricing: A Behavioral Context. The Accounting Review, July: 466-474, (1975)
18. Eccles, R.G., Transfer Pricing Problems: A theory for Practice. Massachusetts, MA: Lexington Books, (1985)
19. Emmanuel, C. R. & Mehafdi, M., Transfer Pricing, London: Academic Press Ltd: 172, (1994)
20. Clausing, K.A., The impact of transfer pricing on intrafirm trade, in International Taxation and Multinational Activity, University of Chicago Press, Ianuarie 2000, pp. 173-200, (2000)
21. Devereux, M., The Impact of Taxation on the Location of Capital, Firms and Profit: A Survey of Empirical Evidence, European Tax Policy Forum Conference - The Impact of Corporation Taxes across Borders, (2006)
22. Cools, M. & Emmanuel, C., Transfer Pricing: The implications of Fiscal Compliance. In C. Chapman, A. Hopwood & M. Shields (Eds), Handbook of Management Accounting Research. Amsterdam: Elsevier: 573, (2007)
23. Sansing, R., International Transfer Pricing, Foundations and Trends(R) in Accounting, vol. 9, nr. 1, pp. 1-57, (2014)
24. PKF Finconta, Prețurile de transfer în România, www.pkffinconta.ro, (2018, 2020)
25. Banca Națională a României, Investițiile străine directe în România în anul 2019,

- <https://www.bnr.ro/PublicationDocuments.aspx?icid=9403>
26. Institutul Național de Statistică a României, date privind Produsul Intern Brut (PIB), www.insse.ro
  27. Luca, M. P., Ciocanea, B. C., Pițu I.C., Influența informațiilor contabile asupra politicii de prețuri de transfer în România, Universitatea Transilvania din Brașov, Vol 12 (61), Nr. 2 – 2019, pp. 93-103, (2019)
  28. Anghelache, M., Tranzacțiile cu părți afiliate - riscuri și responsabilități pentru trinomul guvernanta, management și auditor financiar, Focus Audit SRL, https://congres.cafr.ro/wp-content/uploads/2017/11/3_9_Tema-anghelache.pdf, (2017)
  29. Parlamentul European, Recomandare adresată Consiliului și Comisiei în urma anchetei privind spălarea de bani, evitarea sarcinilor fiscale și evaziunea fiscală, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C369/132, (2018)
  30. Tache, I, Luca M.P., Ways to Effectively Manage the Risks Associated with Transfer Pricing, International Economic Conference – IECS 2019, Lucian Blaga University of Sibiu, Faculty of Economic Sciences, Romania, Sibiu, (2019)
  31. Luca, A., partener fondator Transfer Pricing Services, Bilet de îmbarcare 2019+ pentru contribuabilul European, Revista Consultant Fiscal, nr. 61, https://www.ccfiscali.ro/images/files/Revista/CF_nr61.pdf, (2018)
  32. Directiva UE 2016/1164 de stabilire a normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale care au incidență directă asupra funcționării pieței interne
  33. Directiva UE 2017/952 de modificare a Directivei UE 2016-1164 în ceea ce privește tratamentul neuniform al elementelor hibride care implică țări terțe
  34. Luca M. P., Cristea L. A., Ciocanea B. C., Prețurile de transfer - o prioritate atât pentru autoritățile de control cât și pentru companii, Conferința Internațională INCE de la Chișinău, Republica Moldova, (2019)
  35. <https://www.mae.ro/node/1481>
  36. OCDE, Ghidul - Linile directe privind prețurile de transfer pentru tranzacțiile financiare: Cadrul Inclusiv privind BEPS: (Base erosion and profit – Erodarea bazei impozabile și transferul profiturilor), <https://www.oecd.org/tax/beps/transfer-pricing-guidance-on-financial-transactions-inclusive-framework-on-beps-actions-4-8-10.htm>, (2020)
  37. OCDE, Cartea albă a documentației prețurilor de transfer, <https://www.oecd.org/ctp/transfer-pricing/white-paper-transfer-pricing-documentation.pdf>, (2013)
  38. Gavrilu C., Botez I., Prețurile de transfer, controalele fiscale și dubla impunere: Companiile încearcă recuperarea în instanțe a sumelor plătite în plus. Ce alternativă există, <https://www2.deloitte.com/ro/ro/pages/tax/articles/preturile-de-transfer-controalele-fiscale-si-dubla-impunere-companiile-incearca-recuperarea-in-instante-a-sumelor-platite-in-plus-ce-alternativa-exista.html>, (2019)
  39. Butnaru, I., Bartoș, L., Modificări ale legislației fiscale internaționale și consecința lor asupra legislației fiscale naționale, Curierul fiscal: revistă lunară de taxe, impozite și contabilitate. Nr. 10/ 2016, <http://www.taxwise.ro/modificari-ale-legislatiei-fiscale-internationale-si-consecinta-lor-asupra-legislatiei-fiscale-nationale/>, (2016)
  40. Codul de conduită privind documentația prețurilor de transfer, Jurnalul Oficial al UE nr. C176/1 din 28 iulie 2006, <http://codfiscal.net/media/EU-TPD-cod-conduita-dosar-preturi-transfer-english.pdf>
  41. Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul și Comitetul Economic și Social European privind lucrările Forumului comun al UE pentru prețurile de transfer în perioada aprilie 2009 - iunie 2010 și propunerile aferente: 1. Îndrumări pentru serviciile intra-grup cu valoare adăugată mică și 2. Posibile abordări ale cazurilor triunghiulare non-UE
  42. Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul și Comitetul Economic și Social European privind lucrările Forumului comun al UE pentru prețurile de transfer în perioada iulie 2010 - iunie 2012 și propunerile aferente 1. Raport privind întreprinderile mici și mijlocii și prețurile de transfer și 2. Raport privind acordurile privind repartizarea costurilor pentru servicii care nu generează bunuri necorporale (BN)
  43. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European privind lucrările Forumului comun al UE pentru prețurile de transfer din perioada iulie 2012 – ianuarie 2014: 1. Raport privind ajustările secundare 2. Raport privind gestionarea riscurilor în materie de prețuri de transfer 3. Raport privind ajustările compensatorii
  44. EU Joint Transfer Pricing Forum, Final Report on Improving the Functioning of the Arbitration Convention, (2015)
  45. EU Joint Transfer Pricing Forum, Report on the use of comparables in the EU, Brussels, (2016)
  46. EU Joint Transfer Pricing Forum, Report on the use of economic valuation techniques in transfer pricing, Brussels, (2017)
  47. EU Joint Transfer Pricing Forum, A coordinated approach to transfer pricing controls within the EU, Brussels, (2018)
  48. EU Joint Transfer Pricing Forum, The application of the profit split method within the EU, Brussels,

- (2019)
49. Hotărârea de Guvern nr. 1/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, M.O. nr.22/2016
  50. Ordinul Ministerului Finanțelor Publice - Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr.442/2016 privind cuantumul tranzacțiilor, termenele pentru întocmire, conținutul și condițiile de solicitare a dosarului prețurilor de transfer și procedura de ajustare/estimare a prețurilor de transfer, M.O. nr. 74/2016
  51. Ordinul Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3049/2017 privind aprobarea modelului și conținutului formularului „Raportul pentru fiecare țară în parte”, M.O. nr. 894/2017
  52. Atipic Solutions, Măsuri pe care contribuabilii le pot lua pentru a se proteja de noua generație de instrumente disponibile autorităților fiscale, <https://www.atipics.ro/instrumente-autoritati-fiscale-tranzactii-intragrup/>, (2019)
  53. Directiva UE 2011/16 privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal și de abrogare a Directivei 77/799/CEE
  54. Barbu B., Caprita G., Controalele de prețuri de transfer trec la nivelul următor: abordarea coordonată între statele UE, <https://www2.deloitte.com/ro/ro/pages/tax/articles/controalele-de-preturi-de-transfer-trec-la-nivelul-urmator-abordarea-coordonata-intre-statele-ue.html>, (2019)
  55. Directiva UE 2016/881 de modificare a Directivei UE 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu de informații în domeniul fiscal
  56. Directiva UE 2018/822 de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu de informații în domeniul fiscal cu privire la modalitățile transfrontaliere care fac obiectul raportării
  57. European Tax Adviser Federation (ETAX), MEPS call for CCCTB; DST and FTT as new own resources, <https://www.etaf.tax/index.php/newsarea/184-weekly-tax-news-18-may-2020>, (2020)
  58. Hotca, M. A., Manipularea prețurilor de transfer, Universul Juridic Premium, nr. 3/2018, <https://lege5.ro/Gratuit/gi3tcojzg4zq/manipularea-preturilor-de-transfer>, (2018)
  59. Deloitte, Conferinta anuala Tax & Legal - Revoluția fiscală. România în context European, disponibil la <https://www2.deloitte.com/ro/ro/pages/tax/events/tax-legal-conference-bucharest.html>, (2018)
  60. ANAF, Plan de măsuri pentru eficientizarea colectării veniturilor la bugetul general consolidate, (2019)
  61. Casu, A., Ovedenie A., Noi provocări privind tranzacțiile transfrontaliere și raportările fiscale obligatorii (Mandatory Disclosure Regime – „MDR”), <https://www.eyromania.ro/studii-and-articole/noi-provocari-privind-tranzactiile-transfrontaliere-i-raportrile-fiscale-obligatorii-mandatory-disclosure-regime-mdr/>, (2019)
  62. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 45/2017 privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: Crearea unui sistem de impozitare a societăților echitabil, competitiv și stabil pentru Uniunea Europeană - COM (2016)682, Propunerea de directivă a Consiliului privind o bază fiscală consolidată comună a societăților (CCCTB) - COM (2016)683 și Propunerea de directivă a Consiliului privind o bază fiscală comună a societăților - COM (2016)685, M.O. nr. 416/2017
  63. Luca, M., P., Tache, I., Transfer prices: An Economic and Fiscal Approach, International Economic Conference – IECS 2020, Lucian Blaga University of Sibiu, Faculty of Economic Sciences, Romania, Sibiu, (2020)
  64. Hirshleifer, J., On the economics of transfer pricing, *Journal of Business*, 29, pp. 172-184, (1956)
  65. Kaplan, R. S., Atkinson, A. A., *Advanced Management Accounting*, (1998)
  66. Vaysman, I., A model of cost-based transfer pricing, *Review of Accounting Studies*, (1996)
  67. Christensen, J. and Demski, J., Profit allocation under ancillary trade. *Journal of Accounting Research*, (1998)
  68. Wagenhofer, A., Transfer pricing under asymmetric information - An evaluation of alternative methods, *European Accounting Review*, (1994)
  69. Schiller, U., Information management and transfer pricing, *European Accounting Review*, (1999)
  70. Lengsfeld, S., Pfeiffer, T. Schiller, U., Centralized versus Decentralized Transfer Pricing and Cost-System Choice, (2006)
  71. Corlaciuc, A., Tranzacții între părți afiliate – problematica prețurilor de transfer, Cluj Napoca, (2013)
  72. Hart, O., *Firms, Contracts, and Financial Structure*, Oxford: Clarendon Press, (1995)
  73. Holmstrom, B., Tirole, J., Transfer Pricing and Organizational Form. *Journal of Law Economics & Organization* 7, (1991)
  74. Sahay, S., Transfer pricing based on actual costs, *Journal of Management Accounting Research*, (2003)
  75. Accounting Details, https://www.accountingdetails.com/negotiated_transfer_prices.htm, (2019)
  76. Edlin, A. S., Reichelstein, S., Specific investment under negotiated transfer pricing: An efficiency result, *Accounting Review*, (1995)

77. Chwolka, A., Simons, D., Profit impacts of revenue sharing, profit sharing, and transfer pricing on quality-improving investments. *European Accounting Review*, (2003)
78. Gox, R., Schiller U., An economic perspective on transfer pricing, (2006)
79. Gox, R. F., Schondube, J. R., Strategic transfer pricing with risk averse agents. *Schmalenbachs Business Review*, (2004)
80. Șuşnea, F., Dosarul prețurilor de transfer și implicații ale recunoașterii interimare ale corecțiilor de preț (studiu de caz), *Curs Camera Auditorilor Financiari din România*, <https://www.cafr.ro/>, (2019)
81. Directiva UE 2006/112 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată
82. Cravens, Karen S., Examining the role of transfer pricing as a strategy for multinational firms, *International Business Review*, Elsevier, vol. 6(2), pp. 127-145, (1997)
83. Pițu, I. C., Ciocănea, B., C., Luca, M., P., The impact of tax competition and harmonisation in the EU in relation to fiscal optimisation, *International Conference on European Integration - New Challenges (EINCO)*, University of Oradea, Faculty of Economic Sciences, (2018)
84. Luca, M., P., Zeti, C., F., Pițu, I. C., Ciocănea, B., C., Analyzing Transfer Prices Impact At European Level On Romanian Companies - *International Conference Knowledge-Based Organization*, The Nicolae Balcescu Land Forces Academy Sibiu, June 11-13, 2020, Vol. XXVI No 2, (2020)
85. Graur, A., Planificarea fiscală: instrument de optimizare a datoriilor față de buget, *Revista - Journal Economica nr.1 (99)*, (2017)
86. Pițu I.C., Ciocănea, B.C., Luca, M.P., Planificarea fiscală și instrumentele ei la granița legalității, *Conferința Internațională „Riscul în economia contemporană”*, Universitatea Dunărea de Jos, Galați, (2019)
87. Pătroi, D., Evaziunea fiscală între latura permisivă, aspectul contravențional și caracterul infrațional (ediția a II-a), Ed. Economică, București, (2007)
88. Radu, D.I., Drosu, Șaguna, D., *Paradisurile fiscale – implicații economicojuridice*, Ed. C.H. Beck, București, (2016)
89. Buziernescu, R., *Paradisurile fiscale internaționale*, *Finanțe-provocările viitorului Anul VI*, Nr. 6/2007 pp.178-189, (2007)
90. Corduneanu, C., *Sistemul fiscal în știința finanțelor*, Editura Codecs, București, (1998)
91. Lista centrelor financiare offshore, *Sursa: Balance of Payments Vademecum*, appendix 7, (2019)
92. Cuzdriorean, D.D., *Relația dintre contabilitate și fiscalitate: o abordare tridimensională*, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, (2014)
93. Cuzdriorean, D.D., *Dezvoltări și aprofundări privind relația dintre contabilitate și fiscalitate*, (2014)
94. IAS 12 Impozitul pe profit
95. Ordinul Ministerului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară
96. Schön, W., *Transfer Pricing – Business Incentives*, *International Taxation and Corporate Law*. In: Schön W., Konrad K. (eds) *Fundamentals of International Transfer Pricing in Law and Economics*, MPI Studies in Tax Law and Public Finance, vol 1. Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-642-25980-7_4, (2012)
97. Treidler, O., *Transfer Pricing in One Lesson - A Practical Guide to Applying the Arm's Length Principle in Intercompany Transactions*, Springer Nature Switzerland AG. Part of Springer Nature, (2020)
98. David B. Blair, *Transfer Pricing- Answer Book.*, Crowell &Morring LLP, (2018)
99. Herzig, N., Comment on Hiemann and Reichelstein: *Transfer Pricing in Multinational Corporations: An Integrated Management- and Tax Perspective*. In: Schön W., Konrad K. (eds) *Fundamentals of International Transfer Pricing in Law and Economics*. MPI Studies in Tax Law and Public Finance, vol 1. Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-642-25980-7_2, (2012)
100. Mehafdi, M., *The Ethics of International Transfer Pricing*, *Journal of Business Ethics*, 28, pp. 365–381, <https://doi.org/10.1023/A:1006353027052>, (2000)
101. Scholtens, B., Kang, F., G., *Corporate Social Responsibility and Earnings Management: Evidence from Asian Economies*, *Corp. Soc. Responsib. Environ. Manag.*, 20 (2), pp. 95-112, (2013)
102. Kim, Y., Park, M., S., Wier, B., *Is earnings quality associated with corporate social responsibility?* *Account. Rev.* 87 (3), pp. 761–796 , (2012)
103. Wintzer E., *Transfer pricing for multinational enterprises. An integrated approach*, Ed. Grin Verlag, Schmalkalden, Germania, (2003)
104. Atipic Solutions, *Dosarul prețurilor de transfer și prețurile de transfer – noțiuni introductive*, <https://www.atipics.ro/dosarul-preturilor-de-transfer-preturi-de-transfer/>, (2017)
105. OCDE, *Manual privind evaluarea riscurilor aferente prețurilor de transfer*, (2013)
106. Collier R., Joseph L A., *Transfer Pricing and the Arm's Length Principle After BEPS*, Oxford, (2017)
107. Irimia A., *Prețurile de transfer și substanța economică sau Viața după BEPS*, <https://www.bdo.ro/ro-ro/resurse/transfer-pricing/preturile-de-transfer-si-substanta-economica-sau-viata-dupa-beps>, (2018)
108. Porter M. E., *Competitive Advantage – creative and sustaining*, (1985)

109. Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, M.O. 238/2014
110. Nicula, V., C., Prețurile de transfer o nouă provocare pentru autoritățile fiscale – aspecte de actualitate la nivel național și internațional, Curtea de Conturi a României - Revista nr. 14, (2017)
111. ANAF România, Ghid pentru inspecția fiscală, disponibil la adresa https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/Informatii_R/inspectie_fiscala/QW24_v2_final_ghid_1.pdf
112. Pătroi D, Cuciureanu F., Radu V., Prețurile de transfer - Între optimizare fiscală și evaziune transfrontalieră, Ed. C.H Beck, București, (2013)
113. Gheorghiu L., Cum pot companiile din România să-și pregătească inspecția fiscală privind prețurile de transfer în condițiile în care aceasta rămâne o prioritate pentru ANAF în 2020, (2020)
114. Ernst and Young, Transfer Pricing and International Tax Survey - How profound change, transparency and controversy are reshaping a critical business function, https://www.ey.com/en_gl/transfer-pricing-international-tax-survey , (2019)
115. Ordinul Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.735/2015 pentru aprobarea procedurii privind emiterea și modificarea acordului de preț în avans, precum și conținutul cererii de emitere și modificare a acordului de preț în avans, M.O. 972/2015
116. Ordinul Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.736/2015 pentru aprobarea Procedurii privind emiterea soluției fiscale individuale anticipate, precum și conținutul cererii pentru emiterea soluției fiscale individuale, M.O. nr. 964/2015
117. Luca, M., P., Ciocanea, B., C., Pițu, I., C., Fiscal Risk Minimization Tools, Transfer Pricing Associated, The International Conference on Global Economy under Crisis, University Ovidius of Constanța, The Faculty of Economic Sciences, Romania, Constanța, (2020)
118. Comisia Europeană, Comunicat de presă: Ajutor de stat - Irlanda a acordat avantaje fiscale ilegale Apple în valoare de până la 13 miliarde EUR, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_16_2923, (2016)
119. Comisia Europeană: Decizia Comisiei Europene 2017/1283 din 30 August 2016 privind ajutorul de stat SA.38373 (2014/C) (ex 2014/NN) (ex 2014/CP) acordat de Irlanda către Apple (notificată conform documentului C(2017) 5605)
120. Comisia Europeană, Comunicat de presă: Comisia a decis că avantajele fiscale selective acordate întreprinderii Fiat în Luxemburg și întreprinderii Starbucks în Țările de Jos sunt ilegale în temeiul normelor UE privind ajutoarele de stat, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_15_5880 , (2015)
121. Comisia Europeană: Decizia Comisiei Europene 2016/2326 din 21 octombrie 2015 privind ajutorul de stat SA.38375 (2014/C ex 2014/NN) pus în aplicare de Luxemburg în favoarea Fiat (notificată cu numărul C(2015) 7152)
122. Transfer Pricing Services, Cazul Fiat - Lux: Bruxelles-ul face lumină asupra noii fiscalități corporatiste, (2016)
123. Buriak, S., Riedl, M., Global Transfer Pricing Conference 2020: Transfer Pricing Developments around the World 2019-2020, 27 Intl. Transfer Pricing J. 4 (2020), Journal Articles & Papers IBFD, (2021)
124. Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Comunicat de presă: Curtea de Justiție a Uniunii Europene anulează decizia adoptată de Comisie cu privire la deciziile fiscale irlandeze în favoarea Apple <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-07/cp200090en.pdf>, (2020)
125. Curtea de Justiție a Uniunii Europene (Camera a șaptea extinsă), Hotărârea din 15 Iulie 2020, <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=73CCFAC0FDB18A7D5DBC4F4396D1A2D5?text=&docid=228621&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=11047166>
126. Dinu D., Sârghi P., PwC, Sfaturi pentru firme: Cadrul contractual al tranzacțiilor intra-grup în lumea post-BEPS, <https://www.profit.ro/taxe-si-consultanta/sfaturi-pentru-firme-cadrul-contractual-al-tranzactiilor-intra-grup-in-lumea-post-beps-17350719>, (2017)
127. Henshall J., Donegan R., Global Transfer Pricing: Principles and Practice, 4rd edition, Ed. Bloomsbury Professional, (2019)
128. Monsenego J., Introduction to Transfer Pricing, Ed. Wolters Kluwer, Law & Business, (2015)
129. Ernst&Young, Worldwide Transfer Pricing Reference Guide 2019-2020, https://www.ey.com/en_gl/tax-guides/worldwide-transfer-pricing-reference-guide-2020, (2020)
130. Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, Îndrumar de afaceri SUA – actualizat iunie 2020, http://www.imm.gov.ro/adaugare_fisiere_imm/2018/11/Indrumar-de-afaceri-SUA-actualizat-iunie-2020.pdf, (2020)
131. Directiva UE 2015/2376 de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu de informații în domeniul fiscal

132. Lupoi (Jurubiță) R., Transparența fiscală – perspectiva europeană versus OCDE, CAFR, Practici de audit, Anul V, Nr. 2(18)/2016, (2016)
133. OCDE, Acțiunea 13 BEPS - Raportarea pentru fiecare țară: Manual pentru evaluarea riscului fiscal, (2017)
134. Transferpricing.ro, Un (ra)DAR de 2018 pentru protecția și reacția fiscală de care aveți nevoie!, <https://www.transferpricing.ro/am-nevoie-de-transfer-pricing-services/media-center/369-un-ra-dar-de-2018-pentru-protectia-si-reactia-fiscala-de-care-aveti-nevoie>, (2017)
135. Ordonanța Guvernului nr. 5/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, M.O. 68/2020
136. Accountancy Europe, Intermediarii fiscali - Raportarea planificărilor fiscale transfrontaliere – Rezumat, <http://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2018/06/2018-05-28-Tax-Intermediaries-Fact-Sheet-RO.pdf>, (2018)
137. Hassett, K., Newmark, K., Taxation and Business Behavior: A Review of the Recent Literature, In: Fundamental Tax Reform: Issues, Choices and Implications. Diamond, J., Zodrow, G. (Eds.), MIT Press, Cambridge, pp. 191–214, (2008)
138. Baldenius, T., Melumad, N., Reichelstein, S., Integrating Managerial and Tax Objectives in Transfer Pricing, *The Accounting Review* 79 (3), pp. 591–615, (2004)
139. Kaur, M., Transfer pricing policies and procedures and its impact on performance evaluation, *Abhinav - National Monthly Refereed Journal Of Research In Commerce & Management*, Volume no. 2, Issue no 10, ISSN 2277-1166, www.abhinavjournal.com, (2013)
140. Luca, M., P., Tache, I., Sustainability of Public Finance through the Lens of Transfer Prices and Their Associated Risks: An Empirical Research, *Sustainability* 2021, 1219713, <https://doi.org/10.3390/su13126837>, (2021)
141. Butnaru I., Simionescu A., Tax Wise, Provocări și tendințe în anul 2019 - Prețuri de transfer, Conferința – Provocări și tendințe în anul 2019 în materie de fiscalitate, Herlan & Associates, Sibiu, Romania, 03 June 2019, (2019)
142. Guvernul României – Ministerul Finanțelor Publice, Strategia fiscal bugetară pentru perioada 2019-2021, https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/transparența/SFB2019-2021en_05062019.pdf, (2019)
143. Guvernul României – Ministerul Finanțelor, Raportul privind situația macroeconomică pe anul 2021 și proiecția acesteia pe anii 2022-2024, <https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/resurse/transparența/proiectbugetdestat2021/Raportbuget2021.doc>, (2021)
144. KPMG, Transfer Pricing and Trade and Customs Services KPMG LLP - Transfer Pricing and Trade Compliance Survey, <https://tax.kpmg.us/articles/2020/transfer-pricing-trade-compliance-survey-2020.html>, (2020)
145. Bakertilly Internațional, International Tax Survey Priorities and challenges facing multinationals - 2019/2020, https://www.bakertilly.global/media/7594/bt_taxsurvey_200317-print.pdf, (2020)
146. Klassen, K. J., Lisowsky, P., Mescall, D., Transfer pricing: Strategies, practices, and tax minimization, *Contemporary Accounting Research* 34(1), pp. 455-493, (2017)
147. Hendratama T., D., Barokah, Z., Related party transactions and firm value: The moderating role of corporate social responsibility reporting, *China Journal of Accounting Research*, Volume 13, Issue 2, pp. 223-236, <https://www.sciencedirect.com/science/journal/17553091/13/2>, (2020)
148. Jonker, J., Pennink, B., *The Essence of Research Methodology: A Concise Guide for Master and PhD Students in Management Science*. Berlin: Springer-Verlag, (2010)
149. Vanderstoep, S., Johnston, D., *Research Methods for Everyday Life*. San Francisco: Jossey-Bass Wiley, (2009)
150. Babbie, Earl R., *The Practice of Social Research*, Belmont: Thompson Wadsworth, (2007)
151. Lancaster, G., *Research Methods in Management*, Oxford: Elsevier Butterworth-Heinemann, (2005)
152. Oprean, C. (coordonator) ș.a., *Metode și tehnici ale cunoașterii științifice*, Sibiu, România, Editura Universității Lucian Blaga Sibiu, ISBN (10) 973-739-284-1; ISBN (13) 978-973-739-284-8 165 , (2006)
153. Abdallah, W. M., *Critical concerns in transfer pricing and practice*, London: Praeger Publishers, (2004)
154. Bursa de Valori București, *Codul de Guvernanță Corporativă*, (2015)
155. Băcanu, B., *Practici de management strategic. Metode și studii de caz*, Editura Polirom, (2006)
156. Barbu, B., *În așteptarea controlului fiscal, companiile își pot reduce la minim riscurile prețurilor de transfer*, Deloitte România, (2017)
157. Turchetto, R., Stepan, A., P., *Tranzacțiile cu persoanele afiliate. Determinarea prețurilor de transfer în lumina jurisprudenței actuale*, www.juridice.ro, (2017)
158. Ordinul Ministerului Finanțelor Publice - Agenția Națională de Administrare Fiscală nr. 3632/2020 - privind stabilirea unor competențe de efectuare a verificării documentare, M.O. nr. 921/2020
159. Ordinul Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3666/2020 - privind aprobarea modelului și conținutului formularelor și documentelor utilizate în activitatea de verificare documentară, M.O. nr. 938/2020

160. King, E., *Transfer Pricing and Corporate Taxation: Problems, Practical Implications and Proposed Solutions*, Springer, Ediția 2009, (2009)
161. Andrei, A., *Cabot Transfer Pricing - Aspecte practice de prețuri de transfer la închiderea anului financiar 2020. Controlul dosarului de prețuri de transfer. DAC6*, (2020)
162. ATIPIIC Solutions, *Analiza de risc fiscal ANAF: comportamente care generează inițierea unui control fiscal și solicitarea dosarului prețurilor de transfer*, disponibil la <https://www.atipics.ro/analiza-risc-fiscal-anaf/>, (2020)
163. Feinschreiber, R., *Transfer pricing methods: an applications guide*, John Wiley & Sons, Inc., pp. 84-92, (2004)
164. Chan, C.H., Agnes, W.Y. Lo., *The influence of management perception of environmental variables on the choice of international transfer-pricing methods*, *The International Journal of Accounting* Volume 39, Issue 1, 2004, pp. 93-110, (2004)
165. Baldenius, T., Stefan, R., *External and Internal Pricing in Multidivisional Firms*, *Journal of Accounting Research*, vol. 44, no. 1, pp. 1–28 , (2006)
166. Hotărârea Guvernului nr. 1/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, M.O. nr. 22/2016
167. Rossing, C. P., Cools, M., & Rohde, C., *International Transfer Pricing in Multinational Enterprises*. *Journal of Accounting Education*, 39, 55-67. <https://doi.org/10.1016/j.jaccedu.2017.02.002>, (2017)
168. Dalloshi, P., *Transfer Pricing: Is the Comparable Uncontrolled Price Method the Best Method in all Cases?* *Acta Universitatis Danubius. Economica*, Vol 8, No. 6 , (2012)
169. Cooper, J., Fox, R., Loeprick, J., Mohindra, K., *Transfer Pricing and Developing Economies: A Handbook for Policy Makers and Practitioners*, *Directions in Development-Public Sector Governance*, Washington, DC: World Bank. © World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/25095> License: CC BY 3.0 IGO, (2016)
170. Lang, M., Petrucci, R., Storck, A., *Transfer Pricing Developments Around the World 2019*, (2019)
171. Müller, V.O., *Curs - Prețuri de transfer*, <https://econ.ubbcluj.ro/~victor.muller/Download/PT/2017-2018/PT%20Curs%207%202017.pdf>, (2017)
172. Radi C., Ilie A., *Transfer Pricing Services SRL - Intervalul de piață și modalități de calcul al acestuia – de la teorie la practică*, <https://www.transferpricing.ro/pdf/Articol-CCF-intervalul-de-piata.pdf>, (2016)
173. Munteanu, C., Horobeț, A., *Finanțe transnaționale*, București: AllBeck, (2005)
174. *The State of Tax Justice 2020: Tax Justice in the time of COVID-19*, disponibil la adresa: <https://www.taxjustice.net/reports/the-state-of-tax-justice-2020/>
175. Ban, C., Rusu, A., *Pauperitatea fiscală a României. Ce o explică și ce se (mai) poate face*, Friedrich Ebert Stiftung, <https://cdn.cursdegovernare.ro/wp-content/uploads/2020/01/15915.pdf>, (2019)
176. Hebous, S., Johannesen, N., *At Your Service! The Role of Tax Havens in International Trade with Services*, CESifo Working Paper Series No. 5414, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2627083>, (2015)
177. Karkinsky, T. Riedel, N., *Corporate Taxation and the Choice of Patent Location within Multinational Firms*, *Journal of International Economics* 88(1) DOI: 10.1016/j.jinteco.2012.04.002, (2012)
178. Ruf, M., Weichenrieder, A., J., *The taxation of passive foreign investment: lessons from German experience*, *Canadian Journal of Economics*, 2012, vol. 45, issue 4, 1504-1528, disponibil la adresa <https://doi.org/10.1111/j.1540-5982.2012.01737.x>, (2015)
179. Garcia-Bernando, J., Janský, P., Tørsløv, T., *Multinational corporations and tax havens: evidence from country-by-country reporting*, *International Tax and Public Finance*, Springer Professional, (2021)
180. Brandl, K., Moore, E., Meyer, C., Doh, J., *The impact of multinational enterprises on community informal institutions and rural poverty*, *Journal of International Business Studies (JIBS)*, Volume 51, Issue 9, December 2020, disponibil la <https://link.springer.com/article/10.1057/s41267-020-00400-3>, (2021)
181. Tørsløv, T., Wier, L., & Zucman, G., *The missing profits of nations*. National Bureau of Economic research working paper, 2018, revised April 2020 (24071), disponibil la adresa <https://www.nber.org/papers/w24701>, (2020)
182. Ito, J., Komoriya, Y., *Firms' Location Selections and Regional Policy in the Global Economy*, Springer, pp. 81-106, (2015)
183. *Consiliul Investitorilor Străini - FIC, Investițiile străine directe – evoluția și importanța lor în România*, disponibil la adresa <https://fic.ro/Documents/view/Raport-Investitiile-straine-directe-evolutia-si-importanta-lor-in-Romania>, (2017)
184. *Consiliul Investitorilor Străini - FIC (2020), Investițiile străine directe în România*, disponibil la adresa <https://fic.ro/Documents/view/Investitiile-straine-directe-in-Romania>
185. Baniță, M., *Analiză Top 100 – Profiturile celor mai mari firme din România*, disponibil la adresa

- <https://i0.1616.ro/media/2/2621/33241/19045106/2/top-100-firme-romania-profit-si-cifra-de-afaceri-2018.png>, (2019)
186. Jula, D., *Econometrie*, (2011)
  187. Johnston, J., DiNardo, J., E., *Econometric Methods*, 4th Edition, New York: McGraw-Hill, (1997)
  188. Codirlaşu, A., Moinescu, B., Chidesciuc, A.N., *Econometrie avansată*, The Academy of Economic Studies, Bucharest, (2010)
  189. Sims, C., A., *Macroeconomics and Reality*, *Econometrica*. 48, pp. 1-48, (1980)
  190. Stock, J., H., Watson., M., W., *Vector Autoregressions*, *Journal of Economic Perspectives*, 15 (4): 101-115, (2001)
  191. Fatás, A., Mihov, I., *The Effects of Fiscal Policy on Consumption and Employment: Theory and Evidence*, CEPR Discussion Paper No. 2760, (2001)
  192. Batini, N., Eyraud, L., & Weber, A., *A simple method to compute fiscal multipliers*, IMF Working Paper WP/14/93, June 2014, IMF. <http://dx.doi.org/10.5089/9781498357999.001>, (2014)
  193. Dumitrescu, B., A., *The Fiscal Consolidation Consequences On Economic Growth In Romania*, *Journal for Economic Forecasting*, Institute for Economic Forecasting, vol. 0(3), pages 136-151, September, (2015)
  194. Consiliul Fiscal al României, *Opinia Consiliului Fiscal privind Legea bugetului de stat, Legea bugetului de asigurări sociale pentru anul 2021 și Strategia fiscal-bugetară 2021-2023*, disponibil la adresa <http://www.consiliulfiscal.ro/Opinie%20CF%20buget%202021%20si%20SFB.pdf>, (2021)
  195. Guvernul României—Ministerul Finanțelor, *Raportul privind situația macroeconomică pe anul 2020 și proiecția acesteia pe anii 2021-2023*, <https://www.senat.ro/legis/PDF/2019/19L627B995.pdf>, (2020)
  196. ANAF România, *Strategia administrației Naționale de Administrare Fiscală pentru 2021 -2024*, https://static.anaf.ro/static/33/Anaf/20210316192634_strategia_anaf_2021-2024.pdf, (2021)
  197. Pavone, P., *Transfer pricing: Business or tax process? Difficult equilibrium between two dimensions*, *Revista ESPACIOS*, ISSN 0798 1015, Vol. 41, Nr.5, disponibil la adresa <http://www.revistaespacios.com/a20v41n05/20410521.html>, (2020)
  198. Wray Bradley, E., *Transfer pricing: increasing tension between multinational firms and tax authorities*, *Accounting & Taxation*, 7(2), pp. 65-73, (2015)
  199. Ordinul Ministerului Finanțelor Publice - Agenția Națională De Administrare Fiscală nr. 3.281/2020 pentru modificarea Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.769/2015 privind declararea livrărilor/prestărilor și achizițiilor efectuate pe teritoriul național de persoanele înregistrate în scopuri de TVA și pentru aprobarea modelului și conținutului declarației informative privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național de persoanele înregistrate în scopuri de TVA, M.O. nr. 764/2020
  200. OCDE, *Ghidul privind implicațiile pandemiei COVID 19 asupra prețurilor de transfer*, (2020)
  201. Guvernul României, *Planul de acțiuni pentru implementarea Programului Național de Reformă 2020 (PNR) și a Recomandărilor Specifice de Țară 2020 (RST)*, București, (2020)
  202. ANAF România, *Raport de performanță 2019*, https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/despre_anaf/strategii_anaf/rapoarte_studii, (2020)
  203. Mckinley, J., Owsley, J., *Transfer pricing and its effect on financial reporting*, *Journal of Accountancy*, (2013)
  204. Schnackenberg, A., K., Tomlinson, E., C., *Organizational Transparency: A new perspective on managing trust in organization-stakeholder relationships*, *Journal of Management* 42 (7), pp. 1784–1810, (2016)
  205. De Simone, L., Olbert, M., *Real Effects of Private Country-by-Country Disclosure*, (SSRN scholarly paper ID 3398116), *Social Science Research Network*, disponibil la SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3398116> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3398116>, (2020)
  206. Klaassen, P., & Bobeldijk, A., *Country-by-country reporting and the effective tax rate: How effective is the effective tax rate in detecting tax avoidance in country-by-country reports?* *Intertax*, 47(12), pp. 1057–1069 , (2019)
  207. Ruud de Mooij, Li Liu, *At a Cost: The Real Effects of Transfer Pricing Regulations*, *IMF Economic Review*, Journal no.: 41308, (2020)
  208. Blouin, J. L., L. A. Robinson, J. K. Seidman, *Conflicting transfer pricing incentives and the role of coordination*, *Contemporary Accounting Research* 35(1), pp. 87-116, (2018)
  209. *Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil*, M.O. nr. 505/2011
  210. ANAF, *Convențiile pentru evitarea dublei impuneri și protocoalele de modificare a acestora încheiate de România cu alte state*, https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/AsistentaContribuabili_r/Conventii/Conventii.htm
  211. Ordinul Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 1.029/2020 privind aprobarea formularului utilizat de intermediarii sau contribuabilii relevanți, după caz, în vederea raportării informațiilor cu privire la aranjamentele transfrontaliere care fac obiectul raportării, M.O. nr. 407/2020
  212. ANAF România, *Ghid privind obligația de raportare a aranjamentelor transfrontaliere (Directiva UE*

- 2018/822 – DAC6),
https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/AsistentaContribuabili_r/GHID_DAC6_13012021.pdf, (2021)
213. Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, M.O. nr. 213/2017
214. Regulamentul Autorității de Supraveghere Financiară nr. 5/2018 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, M.O. nr. 478/2018
215. Ciocanea, B., C., Pițu, I., C., Luca, M., P., Ungureanu, D., M., Optimisation through offshore – between reality and legality, 9th edition of the International Multidisciplinary Scientific Symposium Universitaria Simpro 2021, The University of Petroșani, 27-28 May, (2021)

Site-uri web

1. <https://www.anaf.ro>
2. <https://www.bvb.ro>
3. <https://www.cafr.ro>
4. <https://www.eur-lex.europa.eu>
5. <https://home.kpmg/ro/en/home/services/tax/tax-tools-and-resources/tax-rates-online.html>
6. <https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/>
7. <http://ec.europa.eu/eurostat>
8. <https://www.imf.org/data>
9. <https://www.listafirme.ro>
10. <https://www.typeform.com>
11. <http://stats.oecd.org>
12. <http://unctad.org/en/Pages/statistics.aspx>